

te maken? Die vraag valt niet gemakkelijk te beantwoorden. En omdat ik zelf Kulturzeit zo waardeerde, maar tegelijk niet precies kon zeggen waarom ik gelijksoortige programma's op andere zenders doorgaans onuitstaanbaar vind, heb ik eens gedurende een dikke week een schoolse 'inhoudsanalyse' van het programma gemaakt (ik heb tenslotte ooit massacommunicatie gestudeerd!).

Waarom ik bij het kijken naar Kulturzeit niet gefrustreerd of geïrriteerd word, heeft in de eerste plaats te maken met het feit dat het een vrij lang (veertig minuten) en een dagelijks programma is. Doordat er bijna drie keer zoveel tijd wordt ingeruimd als wat Arte ter beschikking stelt voor zijn dagelijkse cultuurrubriek, heb je niet – of althans veel minder – de indruk dat er vooraf aan 'cultural correctness' wordt gedaan. Natuurlijk kunnen niet alle circa 5800 premières aan bod komen van de 150 gesubsidieerde theatergezelschappen – naast de 280 privétheaters – die Duitsland telt. Maar je krijgt niet de indruk dat er enkel onverbiddelijk en drastisch 'topevenementen' worden geselecteerd.

Bovendien is het verbazingwekkend hoeveel je na elk kort item hebt bijgeleerd. Bij televisie een zeldzaam gevoel: meestal staat de tijd – de duur van een item of een programma

– niet in verhouding tot wat je als kijker aan informatie hebt meegekregen. Televisie leeft van vulsel. Mijn dagelijkse veertig minuten ervaar ik echter nooit als 'verloren tijd', integendeel.

Iets – en dat hangt daar nauw mee samen – heeft ook te maken met de *toon* waarin alles verloopt. Bij Kulturzeit krijg je niet de indruk dat 'kunst en cultuur' je in de strot worden geduwd. Kunst en cultuur dienen niet aan de kijker verkocht. Het contrast is bijzonder opvallend met bijvoorbeeld het theatermagazine 'Foyer' op dezelfde zender. Hier worden, om de zoveel weken, zoals gebruikelijk bij het medium wanneer het om cultuur gaat, alle registers opengetrokken om de kijker te verleiden, te charmeren, en zogezegd te prikkelen. Exotische locaties, opgewonden presentatoren, en een toon van 'leuk, leuk, mensen! Ga dat zien!' Als volwassen kijker die in theater is geïnteresseerd, voel ik mij als kleuter behandeld.

Kulturzeit doet geen enkele inspanning om de kijker naar zich toe te halen (geen cadeaubonnen, nooit een wedstrijd!). Geen hysterisch charmeoffensief dus, zoals dat bij Arte *bon ton* is. Het geven van degelijke, duidelijke en verzorgd in beeld en geluid gebrachte informatie over kunst en cultuur volstaat.

Daarbij wordt accuraat en beknopt de context geschetst waarin je het onderwerp moet plaatsen. Kortom: Kulturzeit neemt mij als kijker au sérieux, ik ben een gelijke. En dat wij, kijkers van Kulturzeit, zonder twijfel tot de categorie van intellectuelen, kunstenaars en cultuurprofessionelen behoren, wordt door de makers niet als een last maar als een vanzelfsprekend gegeven beschouwd. Intellectuelen, kunstenaars, enzovoorts zijn toch ook potentiële kijkers? Als mensen die niet tot deze doelgroep behoren toevallig ook eens kijken, krijgen zij een verzorgd en eerlijk beeld van wat 'kunst en cultuur' kan zijn. En niet een parodie ervan, die hapklaar door de tv-magneetron werd klaargestoomd.

Meer televisie heb ik niet nodig. Soms kijk ik ook wel eens op zaterdagavond naar 3Sat. Dan wordt een opera of theateropvoering uitgezonden. Vorig jaar zag ik drie van de vijf premières uit Salzburg, en ook van het Berlijnse Theatertreffen wordt steeds een ruime selectie aangeboden. Geregeld komen de producties van de Zürcher Oper aan bod, waar Cecilia Bartoli en Nicolas Harnoncourt vaste gasten zijn.

Dan heb je ook nog een andere zender, het Theaterkanal... maar dat is me te veel van het goede. Ik wil 's avonds ook nog wel eens lezen, of naar de opera of schouwburg. ☺